

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **M. J.**, zast. Mgr. Martinem Krabcem, advokátem se sídlem Bohdalecká 1460/8, Praha 10, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 2. 2017, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2023, č. j. 2 Ad 16/2017 – 163,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobkyně, Mgr. Martinu Krabcovi, advokátovi se sídlem Bohdalecká 1460/8, Praha 10, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **1 300 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně („stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta její žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalované. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla námitky stěžovatelky a potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení z 11. 10. 2016, č. j. R-11. 10. 2016-427/625 525 0826, kterým bylo rozhodnuto, že se stěžovatelce zvyšuje invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně na invaliditu třetího stupně.

[2] Stěžovatelčin zdravotní stav je dlouhodobě nepříznivý. Od 24. 11. 2008 byla uznána částečně invalidní, s poklesem schopnosti současné výdělečné činnosti o 40 %. Od 1. 1. 2010, kdy vešla v účinnost vyhláška č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, se jednalo o invaliditu prvního stupně. Ke dni 13. 2. 2015 pak byla stěžovatelka uznána invalidní ve třetím stupni. K tomu došlo poté, co bylo rozsudkem Krajského soudu v Praze ze 7. 9. 2016, č. j. 43 Ad 11/2015 – 99, zrušeno původní rozhodnutí žalované, kterým žádost stěžovatelky o změnu výše důchodu zamítla.

[3] V projednávané věci je sporným datum vzniku invalidity třetího stupně. Zatímco dle napadeného rozhodnutí jí důchod pro invaliditu třetího stupně náleží od 13. 2. 2015, stěžovatelka se domáhá jeho přiznání již k 1. 1. 2010.

[4] Městský soud nechal v rámci přezkumu zdravotního stavu stěžovatelky vypracovat dva posudky. Jejich zpracováním pověřil Posudkovou komisi MPSV v Praze a Posudkovou komisi MPSV v Plzni. Oba posudky potvrdily, že stěžovatelka je invalidní. Jde o invaliditu třetího stupně, neboť její pracovní schopnosti poklesly nejméně o 70 %. Posudky jako okamžik vzniku invalidity třetího stupně určily datum 13. 2. 2015. Městský soud se závěry posudků ztotožnil.

[5] Rozsudkem Nejvyššího správního soudu z 17. 3. 2022, č. j. 9 Ads 134/2021–48, byl původní rozsudek městského soudu zrušen pro nepřezkoumatelnost. NSS ve zrušovacím rozsudku městský soud zavázal, aby vyličil, k jakým vlastním skutkovým a právním závěrům dospěl, a řádně vypořádal argumenty stěžovatelky.

[6] V napadeném rozsudku se městský soud znovu ztotožnil s výše citovanými posudky. Námitku stěžovatelky, že žalovaná nesplnila povinnost řádně přihlídnout k lékařské zprávě ošetřujícího psychiatra stěžovatelky, MUDr. I. K., z 23. 6. 2011, ačkoliv k tomu byla zavázána rozsudkem Krajského soudu v Praze, č. j. 43 Ad 11/2015–99, označil za důvodnou. To na výsledek ale nemělo žádný vliv, neboť všechny posudky, zpracovány žalovanou i soudem, i po zohlednění lékařské zprávy MUDr. I. K. shodně uzavírají, že stěžovatelka byla invalidní ve třetím stupni až od 13. 2. 2015. Bylo by tedy příliš formalistické rušit rozhodnutí žalované s tím, aby rozhodla stejně, avšak s jiným odůvodněním. Ostatní stěžovatelčiny námitky důvodnými neshledal.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření k ní

[7] Stěžovatelka napadla rozsudek městského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[8] Stěžovatelka namítá, že z lékařské zprávy MUDr. K. je zjevné, že přiznání invalidity třetího stupně bylo vhodné již ke dni zpracování této zprávy. Nezohlednila-li žalovaná opakovaně tuto zprávu, jedná se o zásadní pochybení, pro které měl městský soud napadené rozhodnutí zrušit. Odůvodnění městského soudu odkazem na přílišný formalismus nelze akceptovat.

[9] Městský soud nemusel a neměl v rámci soudního řízení zadávat vypracování nových posudků, které směřovaly k přezkoumávání stěžovatelčiny diagnózy. Stačilo akceptovat závěry uvedené v rozsudku NSS z 21. 12. 2011, č. j. 4 Ads 121/2011–164, vydaného v rámci řízení o přezkumu rozhodnutí žalované z 19. 2. 2009, kterým zamítla žádost stěžovatelky o plný invalidní důchod. Závěry uvedených posudkových komisí jsou pro své zjevné vady chybné a neodůvodněné. Posudkové komise řádně neuvedly důvody, pro které dospěly k závěrům odlišným závěrů lékařské zprávy MUDr. K. Tuto zprávu ve svých posudcích „*takřka ignorovaly*“.

[10] Žalovaná odkazuje na své vyjádření učiněné během řízení před městským soudem. Ztotožňuje se s posudkovým zhodnocením obou posudkových komisí. V období od roku 2010 do roku 2015 byl zdravotní stav stěžovatelky opakovaně hodnocen posudkovými

pokračování

lékaři, přičemž prokazatelně odpovídal invaliditě prvního stupně. Navrhuje kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[12] Nejvyšší správní soud se následně zabýval otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Dle § 104a odst. 1 s. ř. s. je nepřijatelná kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, jež svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Dle konstantní judikatury NSS je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. O přijatelnou kasační stížnost tak bude v následujících případech: 1) dotýká-li se právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou NSS; 2) týká-li se právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) je-li nutné učinit tzv. judikatorní odklon; či 4) bylo-li v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se může jednat především tehdy, a) nerespektoval-li krajský (městský) soud ve svém rozhodnutí ustálenou a jasnou soudní judikaturu, a nelze-li navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, či b) dopustil-li se krajský (městský) soud v jednotlivém případě při výkladu hmotného či procesního práva hrubého pochybení, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského (městského) soudu by bylo odlišné (viz usnesení NSS z 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006–39, č. 933/2006 Sb. NSS; po rozšíření okruhu kasačních stížností podléhajících přezkumu přijatelnosti mj. na věci důchodového pojištění viz rovněž usnesení NSS z 15. 11. 2022, č. j. 1 Ads 146/2022–27, bod 11, či usnesení NSS z 9. 3. 2023, č. j. 3 Ads 271/2021–63, bod 9).

[13] Kasační stížnost není přijatelná.

[14] NSS předně konstatuje, že otázka posouzení poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, není otázkou novou, judikatura v této oblasti je konzistentní, přičemž není důvod pro judikaturní odklon. Zabýval se proto otázkou, zda napadený rozsudek netrpí zásadním právním pochybením, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky.

[15] Argumentace stěžovatelky je založena na polemice se závěry městského soudu, které vycházely zejména z posudků zpracovaných v řízení o žalobě před tímto soudem: posudku z 20. 9. 2017 zpracovaného Posudkovou komisí MPSV v Praze („posudek z 20. 9. 2017“) a posudku z 18. 7. 2019 zpracovaného Posudkovou komisí MPSV v Plzni („posudek z 18. 7. 2019“).

[16] NSS připomíná, že posouzení zdravotního stavu, potažmo invalidity, je otázkou odbornou, medicínskou, k níž soud nemá potřebné odborné znalosti; soud proto musí vycházet z odborných závěrů a nemůže si učinit o této otázce posudek sám (viz např.

rozsudky NSS z 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003–54, č. 511/2005 Sb. NSS, z 13. 12. 2018, č. j. 5 Ads 202/2016–29, bod 19, či z 21. 6. 2023, č. j. 1 Ads 67/2023–26, bod 14).

[17] Pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, zřizuje jako své orgány posudkové komise. V jimi vypracovaných posudcích se hodnotí nejenom celkový zdravotní stav a dochované pracovní schopnosti pojištěnce, ale formulují se v něm i posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, zániku či dalším trvání. Tento posudek je tedy v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž je soud při nedostatku vlastní odborné erudice odkázán; proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, úplnost a přesvědčivost (srov. například rozsudky z 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003–82, č. 526/2005 Sb. NSS, či ze 14. 12. 2017, č. j. 5 Ads 158/2016–57, bod 25). Požadavek úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a musí své posudkové závěry náležitě odůvodnit. Z posudku musí být mimo jiné zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy (viz rozsudky NSS z 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013–20, bod 15 či z 13. 12. 2018, č. j. 5 Ads 202/2016–29, bod 22).

[18] Posudek z 20. 9. 2017 mimo jiné vyčerpávajícím způsobem rekapituluje anamnestické údaje stěžovatelky, diagnostický souhrn, jakož i obsah zdravotnické dokumentace, kterou posudková komise vzala v potaz při posudkovém zhodnocení. Z obsahu tohoto posudku vyplývá, že posudková komise vycházela mimo jiné i z lékařské zprávy MUDr. K. z 23. 6. 2011 (str. 9 a 12 posudku). Posudkový závěr o poklesu míry pracovní schopnosti je pak řádně odůvodněn, a to včetně okamžiku změny stupně invalidity z prvního na třetí. Zároveň posudková komise dostatečným způsobem odůvodnila, z jakého důvodu pokles míry pracovní schopnosti stěžovatelky odpovídal do 13. 2. 2015 pouze prvnímu stupni invalidity. Posudek z 18. 7. 2019 se pak se závěry prvního posudku zcela ztotožnil. Rovněž se výslovně zabýval otázkou, zda v období do 13. 2. 2015 postižení stěžovatelky odůvodňovalo uznání vyššího stupně invalidity (str. 2 posudku).

[19] NSS oba výše citované posudky považuje za jednoznačné, úplné a přesvědčivé. Městský soud nepochybil, rozhodl-li se oba posudky zadat, neboť byl povinen rozhodovat na základě úplně zjištěného skutkového stavu, který je dostatečným podkladem pro jeho rozhodnutí (viz rozsudky NSS z 15. 4. 2021, č. j. 1 Ads 252/2020–25, bod 21, či z 21. 6. 2023, č. j. 1 Ads 67/2023–26, bod 20). Všechny posudky, ze kterých vycházel NSS ve stěžovatelkou zmiňovaném rozsudku č. j. 4 Ads 121/2011–164 nadto dospěly – stejně jako NSS samotný – k závěru, že stěžovatelka nebyla k datu 19. 2. 2009 plně invalidní, jakkoliv již v té době trpěla těžkou úzkostně depresivní poruchou. Není proto zřejmé, z jakého důvodu by tyto posudky měly být s posudky zadanými městským soudem v tomto řízení v rozporu.

[20] K námitce ohledně nezohlednění lékařské zprávy MUDr. K. žalovanou NSS připomíná, že procesní pravidla nejsou samoučelná, neboť mají zajistit správné zjištění skutkového stavu a správnou aplikaci právních norem. Ne každé porušení procesních práv

pokračování

je tak důvodem pro zrušení rozhodnutí (viz rozsudky NSS z 24. 2. 2022, č. j. 8 As 220/2019–31, bod 17 či z 10. 8. 2023, č. j. 9 As 77/2023–157, bod 47). Za situace, kdy městským soudem zadané posudky tuto lékařskou zprávu v potaz vzaly, a přesto dospěly ke shodnému závěru jako žalovaná, je možné konstatovat, že skutkový stav byl i přes pochybení žalované zjištěn úplně. Případné zrušení napadeného rozhodnutí žalované městským soudem by tak na hmotněprávní postavení stěžovatelky nemělo prakticky žádný dopad, a vedlo by toliko k dalšímu prodloužení řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Nejvyšší správní soud proto podanou kasační stížnost v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[22] O náhradě nákladů řízení NSS rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu z 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020–33, č. 4170/2021 Sb. NSS, část III. 4.). Žalobkyně v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované žádné náklady přesahující běžný rámec úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

[23] Žalobkyni byl v řízení před NSS ustanoven zástupce Mgr. Martin Krabec, advokát se sídlem Bohdalecká 1460/8, Praha 10. Podle § 35 odst. 10 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. platí ustanovenému zástupci hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený zástupce učinil v řízení před NSS jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání ve věci samé [doplnění kasační stížnosti; § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Náleží mu tak mimosmluvní odměna ve výši 1 000 Kč [§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, celkem tedy 1 300 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu NSS do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2023

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu